

ת"פ 30499/12/09 - מדינת ישראל נגד ירון ואייל זהר סוכנות לביטוח, ח.פ, אייל זהר

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 30499-12-09 מדינת ישראל נ' ירון ואייל זהר סוכנות לביטוח ואח'

בפני כב' סגנית הנשיא, השופטת אורית קנטור

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

1. ירון ואייל זהר סוכנות לביטוח, ח.פ 557576139

2. אייל זהר

החלטה

העובדות נשוא הבקשה:

1. בפניי בקשה לזכות את הנאשמים בשל היעדר הוכחה לכאורה של עובדות כתב האישום לפי סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי[נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

2. כנגד הנאשמים הוגש כתב האישום המייחס להם 6 עבירות של מסירת ידיעה לא נכונה או לא מדויקת ללא הסבר סביר, או מסירת דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור-לפי סעיף 117(א)(3) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975(להלן:"החוק").

3. על פי הצהרת ב"כ הנאשם 2 בדיון מיום 20/5/2012 גדר המחלוקת אינה סביב העובדות הנטענות בכתב האישום.

4. כך, אין מחלוקת כי הנאשמת 1 הינה שותפות לביטוח הרשומה כ"עוסק מורשה" כהגדרתו בחוק וכי הנאשם 2 הינו שותף בנאשמת 1 ומנהל פעיל בה ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום היתה הנאשמת 1, באמצעות הנאשם 2 חייבת להגיש למנהל המכס והמע"מ דו"חות תקופתיים במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות על פיו.

5. כך גם אין חולק, כי בביקורת חשבונות שערכה המאשימה התברר, כי בין המועדים 1/2003-12/2004 הגישו הנאשמים 6 דו"חות לא נכונים, בכך שדיווחו על מלוא עיסקאותיהם, והפרש העסקאות שלא דווח הינו 1,690,176 ₪, כשהפרש המס הנוסע מהם הנו 295,878 ₪, כמפורט בטבלה אשר צורפה לכתב האישום(נספח א).

6. ב"כ הנאשם 2 העלה טענה לפיה, על אף שהנאשמים הגישו דו"חות ובהם ידיעה לא נכונה או לא עמוד 1

מדוייקת, היה להם "הסבר סביר" למעשיהם, כלשון סעיף 117(א)(3) לחוק - העבירה המיוחסת, והטענה הוצגה למאשימה לאורך כל הדרך.

7. לאור היעדר מחלוקת על עובדות כתב האישום, למעט לעניין ההסבר סביר שלגירסת ההגנה קיים בעניינם של הנאשמים, ויתר ב"כ הנאשם 2 על העדתם של כל עדי התביעה וביקש להגיש את חומר הראיות בתיק בהסכמה.

8. ב"כ המאשימה אף היא ויתרה על העדתם של עדי התביעה ותיק מוצגים (ת/1-7/ת) הוגש בהסכמה.

9. ב"כ הנאשמים הגיש מוצגי הגנה (נ/1-6/נ) וביקש לצרף שני מוצגים נוספים: נ/1א ונ/7 לגביהם קבעתי כי הם מתקבלים על תנאי (פרוטוקול ה- 9/6/2013).

טענות הצדדים:

10. בטיעונו הסתמך ב"כ הנאשמים על מספר נדבכים.

11. ב"כ הנאשמים טען, כי לא קיימות בתיק ראיות לכאורה לחובת הנאשמים, אשר הצדיקו את הגשת כתב האישום. לטענתו הנאשמים פעלו כפי שהיה עליהם לפעול והגישו דוחות מדי חודש. ב"כ הנאשמים אישר אומנם בטיעונו כי הנאשם 2 לא שילם מדי חודש את מה שהיה צריך לשלם (עמוד 28 שורות 2-3), אך יש לו הסבר סביר לכך, כלשון סעיף 117(3) לחוק.

12. לטענת ב"כ הנאשם 2, עת נחקרו עדי התביעה מס' 3 ו-4, נציגי חברות הביטוח - הם מסרו הודעות טכניות בלבד (ת/4 ו-ת/5) ולא נשאלו דבר ביחס ל טענת ההגנה, לפיה היה הסבר סביר למעשיהם של הנאשמים -אותה העלו הן הנאשם 2(ת/2) והן עד תביעה מס' 5 -רו"ח אליהו רואש (ת/3) עת נחקרו.

13. לטענת הנאשמים, "ההסבר הסביר" הוא דפוס פעולה שהיה מקובל בענף הביטוח לפיו חברות הביטוח נהגו לתת מענקים בהיקפים גדולים לסוכני ביטוח במהלך שנת מס וזאת על מנת לעודד פעילות, ובמידה וסוכן ביטוח היה עומד במכסה מסויימת של פעילות על פי סיכום בינו לבין חברת הביטוח, המענק הופך להכנסה קבועה. לעומת זאת, אם סוכן הביטוח לא היה עומד במכסות, הוא היה נדרש להחזיר בשנה שלאחר מכן את הסכומים שניתנו לו, כך שהמענק הפך למעין הלוואה.

14. התנהלות זו, כך לגרסת ההגנה, יצרה פערים ברישומי ההכנסות במהלך השנה ומכאן נוצרו ההפרשים בדיווחים למאשימה, כאשר בפועל הנאשם 2 החזיר לחברת הביטוח "מנורה" בחודש מאי 2005 סכום של כ- 400,000 ₪ (נ/1) בגין עמלות ביטוח עבור שנים קודמות. ב"כ הנאשם 2 ביקש להגיש את מוצגים נ/1א ונ/7, אך אלה התקבלו כאמור על תנאי.

עמוד 2

15. לטענת הנאשמים אין מדובר במקרה ייחודי, כפי עולה מת/2 ו-ת/3, בעוד סוכני ביטוח אחרים לא הועמדו לדין פלילי בגין מעשים דומים.
16. ב"כ הנאשמים הוסיף וטען, כי באותה תקופה היה לנאשמים רו"ח בשם מופיד חאזן אשר כלל לא נחקר בתיק. כשראה הנאשם 2 בשנת 2004 שהדברים אינם מטופלים כיאות פנה לרו"ח רואש, שמצא שיש לערוך התאמות. לפיכך הגיש רו"ח רואש דו"ח מתקן ביוזמתו, ובמקביל פנה למאשימה (במכתב מיום 19/5/2005 - נ/2) בבקשה לפריסת התשלומים.
- בסופו של דבר כל הסכומים, שולמו למאשימה.
17. ב"כ הנאשם 2 הוסיף וטען כי בביקורת שנערכה "עודכנו המספרים כלפי מטה" דהיינו - נמצא הפרש של מע"מ לטובת הנאשמים בסכום של כ 50,000 ₪ וזאת בשל טעות של הנה"ח במהלך הביקורת האזרחית וייתכן שקיימות טעויות נוספות.
18. טענה נוספת אותה העלה ב"כ הנאשם 2 היא, כי הנאשמים הסתמכו על ייעוץ מקצועי שקיבל הנאשם 2 מרו"ח רואש ועל כן חלים בענייננו סייגים לאחריות פלילית - טעות במצב משפטי על פי סעיף 34 יט וטעות במצב דברים על פי סעיף 34 יח לחוק העונשין, תשל"ז-1977(להלן: "חוק העונשין").
19. טענה זו בדבר תחולתם של סייגים לאחריות פלילית נובעת לגרסת ההגנה מהעובדה שרו"ח רואש החליט להגיש למאשימה, על דעת עצמו, דו"ח מתקן ופנה על פי נוהל גילוי מרצון במכתב (נ/2) למע"מ חיפה, כשבפועל איש מטעם המאשימה לא הפנה תשומת ליבו לכך שעליו לפנות לגורם אחר במאשימה. בכך גילתה המאשימה חוסר הגינות.
20. פן נוסף של חוסר הגינות מנהלי, ניתן ללמוד לדעת הסנגור מכך שהמאשימה דרשה מהנאשמים כופר בסכום מופרז של 150,000 ₪ (נ/5 ו-נ/6) - למעלה מ-50% מהסכומים שלא דווחו. ב"כ הנאשמים הגיש קובץ של החלטות ועדות הכופר ברשות המיסים למחצית הראשונה לשנת 2009 לשם ביסוס טענתו כי מדובר בסכום מופרז.
21. ב"כ הנאשם 2 טען עוד כי חל הסייג לאחריות פלילית בדבר זוטי דברים לפי סעיף 34 יז לחוק העונשין, היות ובכתב האישום מופיעים 12 דיווחים ביתר ו-6 דיווחים בחסר, וכאשר הנאשם למעשה שילם את כל החוב מתוך פנייה יזומה שלו.
22. ב"כ המאשימה מצידה ביקשה לדחות את טענותיו של ב"כ הנאשמים.

23. לטענת ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשמים "העיד" בטיעוניהם במקום עדי תביעה. עליהם ויתר, שעה שעמדה בפניו הדרך לחוקרם בחקירה נגדית ולעמתם עם נקודות שנויות במחלוקת. משלא עשה כן - אין חולק על גרסאות עדי התביעה אשר נמסרו בהודעותיהם בהסכמה בעוד הטענות אותן העלה ב"כ הנאשמים לא הוכחו.
24. לעמדת ב"כ המאשימה הנאשמים לא עמדו בנטל להוכיח כי קיים הסבר סביר להימצאות הפרשים נשוא ת/7.
25. המאשימה טענה כי היא עמדה בנטל להוכיח כי הוגשו דו"חות לא נכונים, בידיעתו של הנאשם 2, וכי בפועל לא שילם את המס אשר נבע מהדו"ח המתקן. הקשיים הכלכליים אליהם נקלע הנאשם לדבריו, אינם מהווים לעמדת המאשימה, הצדקה לביצוע עבירות על חוק מס ערך מוסף ואינם מהווים "הסבר סביר".
26. עוד טוענת המאשימה, כי לא הוכח שהנאשם 2 הסתמך על חוות דעתו של רו"ח רואש, ואף בהודעתו של האחרון (ת/3), אין הסבר לכך שבביקורת נמצאו הפרשים העולים בסכומם על סכום הדו"ח המתקן אשר הוגש מטעמם של הנאשמים בגין שנת 2003. על כן, דינה של טענת הטעות במצב משפטי אותה העלה ב"כ הנאשם 2 להידחות.
27. לעניין טענת הפגם בהליך הגילוי מרצון, השיבה ב"כ המאשימה, כי מבלי לדקדק בנוהל, אין בטענה זו ממש, כאשר הוכח בפועל קיומו של סכום נוסף שלא שולם למאשימה. בפועל - גם סכום הדו"ח המתקן לא שולם כנדרש על פי הוראות הנוהל.
28. באשר לטענת האכיפה הבררנית אותה העלה ב"כ הנאשם 2, הפנתה המאשימה למבחנים שנקבעו בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר בורוביץ'**, תק-עליון 2005(1), 4756 לפיהם יש לבחון האם מתקיימת אכיפה בררנית פסולה, וזו - לא הוכחה בענייננו.
29. המאשימה ביקשה כי בית המשפט יתעלם ממוצגי ההגנה אשר הוגשו, מבלי שהוכשרו כראיה -הן נ/1א ונ/7. מדובר בחלק מהודעתו של הנאשם 2 וטרם הוכחה אמיתות האמור בו. המאשימה ביקשה להתעלם מטענת ההסבר הסביר אשר נאמרה מפיו של הסנגור ולא מפי הנאשם וככזו לא הוכחה.

המסגרת הנורמטיבית:

30. סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע כי:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם-בין

על פי טענת הנאשם ובין מיוזמתו-לאחר שניתן לתובע להשמיע את דברו בעניין..."

31. על משמעותה של הוכחת האשמה לכאורה כאמור בסעיף 158 הנ"ל עמד בית המשפט כבר בע"פ 28/49 סעיד חוסין זרקא נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ד(1) 504, בהלכה שאומצה ע"י כב' השופט שמגר בע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון, פ"ד לב(1) 170 בעמודים 179-180:

"בית המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לעניין זה אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית המשפט העליון בע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות(להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם. אין לדקדק בשלב דיוני זה כחוט השערה ולערך בדיקה מסועפת כדי להסיק אם אכן הוכח לכאורה כל פרט שולי וכל כיסוד מישני מאלה שהוזכרו באישום. די בכך שיהיו ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום(ראה ע"פ 48/42 הנ"ל)."

דין והכרעה:

32. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בראיות הקבילות שהוגשו בהסכמה ועיינתי בסיכומי המאשימה, אני קובעת כי האשמה המיוחסת לנאשמים הוכחה לכאורה וקובעת כי הנאשמים ישיבו לאשמה.

33. מהודעותיו של הנאשם-ת/1 ו-ת/2 עולה, כי המאשימה הוכחה לכאורה כי הנאשמים מסרו ידיעה לא נכונה או לא מדוייקת ללא הסבר סביר, או מסרו דו"חות או מסמך אחר אשר כללו ידיעה כאמור, היות והנאשם 2 הודה בכך.

34. הנאשם 2 אישר בת/1 כי הוא בעצמו הכין את הדו"חות שהוגשו למאשימה ביחס לשנים הרלוונטיות לכתב האישום ונעזר בעובדת בשם שרה, לה העביר הנאשם 2 את כל החומר החשבונאי, כשהיא הקלידה אותו. מכאן שהנאשם 2 היה מודע לתוכנם של הדיווחים אשר דיווח למאשימה.

35. כבר מגירסתו הראשונה של הנאשם 2(ת/2) עולה כי הנאשם 2 מודה כי ישנו סכום שלא שולם הנובע ממע"מ עסקאות לשנים 2003 ו-2004 ואף מודה כי הוכן דו"ח מתקן לשנת 2003 אשר לא שולם(שורות 10-14).

36. גם בת/1-הודעתו המאוחרת, ציין הנאשם 2 כי הדו"ח המתקן לשנת 2003 לא שולם נכון למועד גביית ת/1, הגם שחלפה חצי שנה מאז נגבתה ת/1, היות ולא היה לו כסף לשלם אותו, אך טען כי במועד גביית ההודעה ישנו הסדר תשלומים.

37. בהתייחסו לשנת 2004 ציין הנאשם 2 בת/2, כי נודע לו בעקבות ביקורת של המאשימה כי ישנם הפרשים, אך לא ניתן לדעת מה גובהם, כי עדיין לא הוצא דו"ח שנתי(שורות 14-4), אולם מצד שני, נקב בסכומי הפרשים הקיימים: לשנת 2003 סכום של 126,102 ₪ אשר הוגש בגינו דו"ח מתקן ולשנת 2004 סכום של 169,776 ₪.

38. מן האמור עולה, כי לענין דו"ח 2003 פנה הנאשם 2 למאשימה, אך התעכב בתשלומו למעלה מחצי שנה לפחות, וביחס לשנת 2004-אין כל אינדיקציה מהראיות שהובאו בפניי **בשלב זה** כי המחדל הוסר לאחר שהנאשם 2 גילה אותו.

39. הודעתו של רו"ח רואש(ת/3) מצטרפת לתשתית הלכאורית של ראיות המאשימה.

רו"ח רואש ציין (ב-ת/3) כי הוא משמש רו"ח של הנאשמים מזה כשנה עובר למועד חקירתו-12/12/2005. לדבריו הפרשים בין העסקאות שדווחו למאשימה לבין העסקאות שבוצעו בפועל נובעים מפער בין ההכנסות כפי שדווחו בספרים לבין ההכנסות על פי האישורים השנתיים מחברות הביטוח.

40. כאשר נשאל רו"ח רואש האם הנאשמים יודעים שישנם הפרשים לשנים 2003 ו-2004 השיב כי הם יודעים על כך, ביקשו לדווח על הפרשים לתשלום וביקשו להגיש בקשה לפריסת תשלומים בגינם.

41. אכן, הנאשם 2 טען (ב-ת/2) כי בשנים 2003 ו-2004 קיבלו הנאשמים עמלות על תנאי כמענקים מחברות ביטוח שהפכו להכנסה באישורי המס, אולם נוצר בפועל הפרש בדיווחים - הנאשמים לא עמדו ברף הנדרש וחברת הביטוח דרשה את החזר המענקים שנתנה. הנאשם 2 מסר מסמך, ממנו עולה כי הנאשמים החזירו לחברת הביטוח "מנורה" סכום של 410,000 ₪ כולל מע"מ.

42. רו"ח רואש אף הוא מסר בת/3 כי הפרש נובע"מהסבת הלוואות למענקים, גילום של הטבות לדוגמה עמידה ביעדים מזכה בפרסים, כגון נסיעה לחו"ל וכו' שהעוסק לא רואה את הדבר הזה בשוטף כמו כן יש מקרים בהם סוכן הביטוח מקבל הלוואה ומצבים מסויימים לקראת סוף שנה על פי החלטת חברת הביטוח באופן שרירותי חד סיטרי היא מגלמת את ההלוואה למענק וגם היו מקרים בתיקים אחרים שאני מכיר וגם בתיק זה נודע לי עכשיו שקיימת בעייה שאותה אני אסביר. א. ניתנה הלוואה.ב. הלוואה גולמה למענק לקראת סוף שנה וכעת לאחר תקופה בשנה שאחרי מבטלת חברת הביטוח את המענק ומחייבת בחזרה את הסוכן עקב טענה שעדיין לא זכאי הסוכן למענק זה ולכן נאלץ להוציא חשבונית זיכוי בשנה שאחרי."

43. נציגי חברות הביטוח אישרו העברות של סכומי כסף אל הנאשמים. כך, נציגה של חברת

הביטוח "הראל" פירט בת/4 את הסכומים אשר העבירה חברת הביטוח לנאשמים בשנים הרלוונטיות לכתב האישום בגין עמלות ונציג חברת הביטוח "מנורה" פירט אף הוא את הסכומים אשר הועברו אל הנאשמים-ת/5, אולם עדים אלה כלל לא נשאלו ולא עומתו עם גרסת הנאשמים דלעיל.

.44 רואה החשבון עימו עבדו הנאשמים בשנים הרלוונטיות לכתב האישום לא נחקר אף הוא, על אף שהנאשם 2 מסר את שמו.

.45 מכל אלה, ניתן לקבוע כי הוכחה אשמה לכאורה המחייבת את הנאשמים להשיב לאישום במסגרת פרשת ההגנה.

.46 אם חפץ הנאשם 2 לספק "הסבר סביר", עליו לעשות זאת על דרך של הבאת ראיות לרבות העדת עדי הגנה. הנאשם יוכל לעשות כן ע"י העמדת גירסתו שלו בחקירה נגדית (ראה לעניין זה: ע"פ 405/80 **מדינת ישראל נ' שדמי** פ"ד לה(2) 757, בע"מ 762), בין היתר גם על מנת להעמיד את גירסת ההגנה במבחני מהימנות ומשקל.

.47 המאשימה הניחה איפוא בפרשת התביעה מכלול ראיות להוכחת האשמה לכאורה כשבפני הנאשמים סלולה הדרך להביא ראיות על מנת לבסס טענתם בדבר קיומו של הסבר סביר על פי מבחני הפסיקה.

.48 כך גם ביחס לטענת הנאשמים בדבר תחולתם של סייגים לאחריות פלילית: זוטי דברים (34 יז), טעות במצב דברים (34 יח) וטעות במצב משפטי (34 יח) והן בדבר טענת ההגנה מן הצדק; לקיומם של אלה יש להביא ראיות במסגרת פרשת ההגנה.

.49 נדחה איפוא לפרשת הגנה לתאריך 19/05/14 החל מהשעה 12:00.

ניתנה היום, כ"ז אדר תשע"ד, 27 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.